

novak accountants magazine

Verschijnt vier keer per jaar - 1e kwartaal - maart 2014
Uitgave van de Nederlandse Organisatie van Accountantskantoren

Verenigen

Van stichting naar vereniging | Input van leden essentieel | Voer de ViO nu in! |
Klaar voor de toekomst | Do's & don'ts | Dga-pensioen in eigen beheer 'nieuwe stijl'

Van accountant naar proactieve accountant

Een gewone accountant controleert achteraf. Een proactieve accountant kijkt een stap vooruit!

Als accountant wilt u proactief zijn. Hoe kan uw klant efficiënter werken en daarmee geld besparen? Daarbij moet u wel kunnen vertrouwen op de administratie van uw klant. U adviseert daarom betrouwbare business software aan uw klant. Op King kunt u vertrouwen. Niet voor niets is King in 2012 uitgeroepen tot de meest betrouwbare software van Nederland. Kies daarom ook voor King Business Software!

Een nieuwe kijk op accountancy

Inhoud

05

06

08

22

28

30

- 05 **Column Novak**
Gerrit Laan
- 06 **Van stichting naar vereniging**
- 08 **Brancheorganisaties:
Input van leden essentieel**
- 10 **Voer de ViO nu in!**
- 15 **Column Adviescollege**
Carel Verdiesen
- 16 **De AA-praktijkopleiding:
klaar voor de toekomst**
- 20 **Beroepsaansprakelijkheidsverzekering:
do's & don'ts**
- 22 **Gastcolumn**
Jan-Paul Leerentveld
- 23 **Novak-nieuws**
- 24 **Privacy in de accountantspraktijk:
compliance-risico of
IT-probleem?**
- 28 **Dga-pensioen in eigen
beheer 'nieuwe stijl'**
- 30 **Besluiten**

Nederlandse
Organisatie van
Accountantskantoren

Colofon

Novak accountantsmagazine
Kwartalblad voor leden van
Novak.

Derde jaargang

Redactie
Guus Ham
directeur Novak
Drs. Leendert Haaring
senior medewerker communicatie

Redactieadres

Postadres:
Postbus 7984
1008 AD Amsterdam
Bezoekadres:
Koninginnegracht 5
2514 AA Den Haag
of Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP Amsterdam (NBA)
Telefoon: 070 - 3524002
of 020 - 3010320
E-mail: novak@novak.nl
Website: www.novak.nl

Abonnementen

U ontvangt dit blad als uw kantoor
lid is van Novak. U kunt ook een
los jaarabonnement afsluiten op
Novak accountantsmagazine. Dit
kost 75 euro per jaar. Als persoon-
lijk lid krijgt u niet alleen het blad

maar kunt u ook profiteren van
andere voordelen, bijvoorbeeld
op het gebied van verzekeringen,
bijeenkomsten en Novak-cursus-
sen. Opzegging kan uitsluitend
per kalenderjaar en moet vóór
15 oktober, voorafgaand aan het
nieuwe contributiejaar, schrift-
lijk worden gemeld.

Advertenties

Guus Ham
telefoon: 06 - 51186741
e-mail: g.ham@novak.nl

Kopij

Leendert Haaring
telefoon: 06 - 83524362
e-mail: l.haaring@novak.nl

Vormgeving
BADE
www.bade.nl

© Niets uit deze uitgave mag wor-
den verveelvoudigd, opgeslagen
in een geautomatiseerd gegevens-
bestand en/of openbaar gemaakt
in enige vorm of op enige wijze,
hetzij elektronisch, mechanisch,
door fotokopieën, opnamen of
op enige andere manier zonder
voorafgaande schriftelijke toe-
stemming van de uitgever.

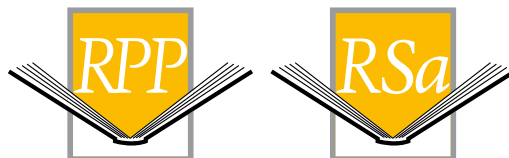
Nederlands Instituut Register Payroll Accounting (NIRPA)
Onafhankelijk keurmerk vakgebied Payroll Accounting

De payroll professional staat in het register!

Organisaties die daartoe gekwalificeerde medewerkers collectief hebben geregistreerd:

ADP, Baker Tilly Berk, BDO, Brouwers, Flynth, Grant Thornton, DRV, DSM
Ernst & Young, InterimWorX, Nmbrs®, NorthgateArinso, Payroll Solutions, P-direkt, Telegraaf, Loket.nl, Witlox,
Salarispunt, Meeuwse ten Hoopen, UNIT4, Van Oers, 2Xplain.

Onze registers:

Waarborg van Kwaliteit

Voor verdere informatie en inschrijven: www.nirpa.nl.

Verenigen

Novak wordt een vereniging. Vijftien jaar na de oprichting van de Stichting Novak kiezen we voor een andere organisatiestructuur. Waarom? Voordat ik daar op inga eerst een stukje historie.

De Stichting Novak, opgericht op 8 maart 1999, komt voort uit de Commissie Ondersteuning Kantoorpraktijk (COK) van de NOvAA. Aanvankelijk kende Novak een persoonlijk lidmaatschap, maar in 2003 werd Novak een kantorenorganisatie. Alle activiteiten richten zich sindsdien op het mkb-accountantskantoor. Inmiddels zijn zo'n 900 kantoren met ruim 1350 vestigingen aangesloten bij Novak.

Sinds de fusie tussen NOvAA en NIVRA vernemen wij geluiden van onze leden dat zij zich niet gehoord voelen door de nieuwe beroepsorganisatie voor accountants, de NBA. De NBA concentreert zich vooral op het uitvoeren van haar publiekrechtelijke taak en dat is een bewuste keuze.

Wij bezochten kantoren en hielden vergaderingen in de regio's om te verifiëren of deze gevoelens breed leefden. Toen dat inderdaad het geval bleek te zijn, hebben wij – in een gedegen proces samen met deskundigen – bekeken of Novak mogelijk de rol van belangenbehartiger van mkb-accountants kon oppakken.

“Per 7 april 2014, als de oprichting van de vereniging Novak een feit is, bént u Novak.”

In november vorig jaar presenteerde wij onze plannen in Amsterdam tijdens de Novak-middag 'Belangenbehartiging mkb-accountant' en daar werden onze ideeën omtrent belangenbehartiging zeer positief ontvangen. Wij kregen groen licht van de aanwezigen!

Gezien onze expertise in de mkb-accountancy denken wij een geschikte partij te zijn om de rol van belangenbehartiger op ons te nemen. Echter, wij zijn ook van mening dat wij dit het beste kunnen doen als wij een vereniging worden.

Waarom een vereniging? Bij een vereniging zijn beroepsoefenaars – in ons geval AA's en RA's – persoonlijk

Foto: RoyalPrint

lid. Zij hebben allen stemrecht en zodoende gelijke inspraak op zaken die van belang zijn van het beroep van mkb-accountant.

Bij de vereniging Novak staat de accountant als individu centraal, maar wij maken ons ook sterk voor kantoorondersteuning. Immers, ruim 60 procent van mkb-accountants is werkzaam in een eigen kantoor. Daarnaast is menig mkb-accountant van mening dat belangenbehartiging primair bestaat uit kantoorondersteuning en dat daarna pas de stem richting het maatschappelijk verkeer en de NBA volgt.

Wij treden graag met u in contact om met u van gedachten te wisselen over wat er bij u als accountant leeft, waar u tegen aan loopt en hoe wij u het beste kunnen ondersteunen. Wij nodigen u uit om uw mening aan ons kenbaar te maken. U kunt direct contact met ons opnemen. Wij komen graag bij u langs om met u van gedachten te wisselen over ontwikkelingen binnen de mkb-accountancy.

Wij hopen ook dat u uw stem laat horen tijdens de regiobijeenkomsten en ledenvergaderingen die wij gaan organiseren. U krijgt immers een essentiële rol binnen de organisatie. Per 7 april 2014, als de oprichting van de vereniging Novak een feit is, bént u Novak. U heeft dan uw eigen platform om uw stem te laten horen. Doe dat ook ten behoeve van ons altijd boeiende beroep, dat van de mkb-accountant!

Gerrit Laan AA/FB
Voorzitter Novak

Van stichting naar vereniging

Het bestuur van stichting Novak besloot op 30 januari om de vereniging Novak op te richten. Waarom een vereniging? Novak-leden werken in het mkb en weten waar zij in de praktijk behoefte aan hebben. In een vereniging kunnen zij als persoonlijk lid direct input leveren via een algemene ledenvergadering, maar bijvoorbeeld ook via regionale overlegstructuren.

LEENDERT HAARING

Dat Novak zich gaat richten op het behartigen van de belangen van mkb-accountants heeft iedereen kunnen lezen in de accountancymedia. Belangenbehartiging betekent voor sommigen ondersteuning in de kantooromgeving, zoals het beschikbaar stellen van de verschillende delen van het Novak Kwaliteitshandboek.

“Het individu en het kantoor zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.”

Om deze vorm van belangenbehartiging staat Novak al jarenlang bekend. Anderen verstaan onder belangenbehartiging het opkomen voor de belangen van de mkb-accountants richting de politiek en de beroepsorganisatie. Naar deze vorm van belangenbehartiging is veel vraag, bleek vorig jaar nog uit de kantoorbezoeken en de regionale bijeenkomsten. Novak zal zich met de belangenbehartiging richten op de persoon en het kantoor. Dat is niet verwonderlijk, want Novak is immers officieel de afkorting voor Nederlandse organisatie voor accountants en accountantskantoren. Daarnaast zijn het individu en het kantoor onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Individuele leden

Wat verandert er voor Novak? Per 1 januari 2015 zal Novak een vereniging zijn, met individuele leden. Waarom een personenorganisatie? Personen zijn gelijkwaardiger dan kantoren. Daarnaast is het aanspreken van personen directer dan het aanspreken van kantoren. Bij het primair aanspreken van personen ligt het in het logisch verlengde om ook personen lid te maken. Ook is continuïteit van het lidmaatschap geborgd: een lidmaatschap van personen maakt het mogelijk dat accountants die van een klein naar een groot kantoor overstappen lid kunnen blijven van Novak.

Speerpunten

Novak heeft voor de komende periode speerpunten geformuleerd. Novak gaat zich onder meer toeleggen op het verminderen van de regeldruk, het versterken van het imago en de positie van mkb-accountants, en het ontwikkelen van het vak van mkb-accountant. Daarbij horen praktische opleidingen, intercollegiaal overleg, maar bijvoorbeeld ook standaarden voor assurance op maat. Thema's zullen in werkgroepen worden uitgewerkt. Leden kunnen daar onderdeel van uitmaken en zodoende hun bijdrage leveren aan het kwaliteit van het eigen beroep.

Personen

Een persoonslidmaatschap heeft niet als consequentie dat Novak een aantal van de huidige activiteiten afstoot. Novak wordt gezien als een service- en supportorganisatie. Belangrijke redenen om lid te worden zijn de inkoopvoordelen. Het is niet wenselijk om deze

zaken niet meer te bieden. Er is immers nog steeds behoefte aan.

Wat betekent het dan wel als alleen personen lid kunnen worden? Voor persoonlijke leden zullen extra activiteiten en diensten beschikbaar komen. Daarnaast krijgen persoonlijke leden stemrecht en dus invloed op zaken die van belang zijn voor de uitoefening van het beroep van mkb-accountant.

Opleiding en ontwikkeling

De grootste verandering betreft additionele activiteiten op het gebied van opleiding en ontwikkeling. Het ligt voor de hand dat Novak een grotere rol gaat spelen in de opleiding van accountants, omdat opleiding bij uitstek op personen gericht is. Dit is al langer de ambitie van Novak, getuige de eerdere inspanningen om een grotere opleidingsportefeuille te beheren.

Een grotere aandacht voor opleidingen kan op meerdere manieren worden vormgegeven. Allereerst op de 'lobby', door het aanbod van andere aanbieders te beïnvloeden. Bijvoorbeeld door een lobby op de NBA Beroepsopleiding, of op partijen als de CEA, de NBA en het AC Scholenoverleg. Daarnaast door de eigen opleidingenportefeuille uit te breiden. Praktische onderwerpen gericht op het ondernemerschap of de kantoorpraktijk spreken daarbij het meest aan.

Fases

Novak zal inspanningen verrichten op alle fases die de accountant doormaakt: de keuze voor het beroep, studeren en werken, stage en ontwikkeling als accountant, up or out, voor zichzelf beginnen, vennootschap en overdracht.

Behalve via opleidingen kan Novak ook bijdragen aan de ontwikkeling van mkb-accountants door het faciliteren van intercollegiaal overleg of eventueel intervisie. Dit kan zowel thematisch als regionaal. Het initiatief dient vanuit de leden te komen, maar Novak kan faciliteren door het aanbieden van instrumenten en het delen van 'best practices'.

Relatie met de NBA

Ook voor de NBA zitten er voordelen aan de nieuwe verenigingsstructuur. De NBA kan er van profiteren als Novak het geluid van de eigen achterban weet te kanaliseren. De ledengroep openbaar accountants zou baat hebben bij een organisatie die namens de hele mkb-accountantsgroep kan spreken. Daarnaast kan Novak directer het geluid van de achterban uitdragen naar stakeholders als de Belastingdienst, het ministerie van Financiën en toezichthouders dan de NBA dat kan. Ook daar kan de NBA baat bij hebben.

Implementatie

Alle huidige 'kantoorleden' van Novak zullen worden benaderd om persoonlijk lid te worden. Uiteindelijk zal de stichting worden opgeheven en worden de middelen en verplichtingen overgedragen aan de vereniging. Als leden van een vereniging hebben Novak-leden voortaan persoonlijk invloed op de kwaliteit van het eigen beroep, dat van de mkb-accountant.

Uiteraard houden wij u via onze verschillende communicatiekanalen op de hoogte van de ontwikkelingen rondom de vereniging Novak.

Brancheorganisaties:

Input van leden essentieel

In het traject naar een belangenorganisatie heeft Novak een beroep kunnen doen op de expertise van adviesbureau Berenschot. Tim van der Rijken, managing consultant bij Berenschot, geeft zijn visie op de mogelijkheden voor Novak.

LEENDERT HAARING

“De eerste landelijke brancheorganisatie in Nederland is opgericht in 1815”, vertelt Tim van der Rijken, managing consultant bij Berenschot en specialist op het gebied van brancheorganisaties. “Dat was de organisatie die nu de KVB heet: de Koninklijke Vereniging van het Boekenvak. Mede dankzij deze organisatie is de boekenprijs vastgelegd in de wet. Sindsdien zijn er natuurlijk talloze brancheverenigingen opgericht.”

Nederland

Tussen 2008 en 2012 is er gemiddeld één branche- of beroepsorganisatie per maand opgericht. Dat lijkt veel, maar Nederland is verre van koploper op het gebied van brancheorganisaties. “In Frankrijk zijn er zo’n zeventienduizend en in de Verenigde Staten pakweg achtduizend. Nederland heeft geen officieel register waarin brancheorganisaties zijn vastgelegd, maar afgaand op de namen zijn er zo’n duizend zuivere brancheorganisaties en zo’n zeshonderd beroepsorganisaties in Nederland. Daarnaast heb je nog de hybride organisaties, die zowel beroeps- als brancheorganisatie zijn, en koepelorganisaties van meerdere branches. Denk hier bijvoorbeeld aan een organisatie als de Metaalunie. Ten slotte heb je de publiekrechtelijke organisaties, zoals de NBA”, vertelt Van der Rijken.

Behoeften

De redenen voor een branche of een beroepsgroep om een vereniging in het leven te roepen zijn uiteenlopend. Van der Rijken: “Er kan behoefte zijn aan een gemeenschappelijke identiteit, bijvoorbeeld als een volledig nieuwe branche ontstaat. Een aantal jaren geleden bestonden er bijvoorbeeld geen wedding

planners, nu zijn er een heleboel. Voor een dergelijke beroepsgroep kan de behoefte ontstaan om zich te verenigen. Daarnaast kan een groep streven naar gezamenlijke kwaliteitskaders. Een vereniging kan ook reactief ontstaan, bijvoorbeeld als gevolg van opgelegde wetgeving. Wat je vroeger ook nog wel eens zag was dat werkgevers van een bepaald segment zich in een vereniging organiseerden, zoals werknemers dat doen in een vakbond. Een andere reden voor het oprichten van een nieuwe vereniging is onvrede over de bestaande brancheorganisatie. Een subgroep roept dan een eigen organisatie in het leven en keert de oorspronkelijke vereniging de rug toe. Kortom, er kunnen talloze redenen zijn voor het oprichten van een nieuwe brancheorganisatie.”

Blinde vlek

Van der Rijken gaf in november tijdens de Novak-middag ‘Belangenbehartiging mkb-accountant’ in Amsterdam een presentatie over brancheorganisaties en ging ook in op de ontwikkeling van Novak van service- naar belangenorganisatie. De ambitie van Novak om belangenbehartiger te worden vindt hij logisch. “Sinds de fusie tussen NIVRA en NOVAA tot de NBA is de belangenbehartiging van mkb-accountants afgenomen”, verklaart Van der Rijken. “De NBA is natuurlijk een organisatie die een pluriforme doelgroep vertegenwoordigt. Je hebt intern accountants, overheidsaccountants, accountants in business en openbaar accountants. En mkb-accountants, de leden van Novak, zijn weer een onderdeel van die laatste groep. Novak heeft zich in haar dienstverlening altijd al gericht op mkb-accountantskantoren en heeft veel kennis

“Een vereniging is geen vereniging zonder input van leden.”

van mkb-accountancy, dus er is een goede basis om belangenbehartiging voor deze doelgroep op te pakken. Overigens zie je in tijden van crisis meer belangenorganisaties ontstaan. Branchegenoten zijn dan eerder geneigd om samen te komen.”

Betrokken

Van der Rijken geeft toe dat de transitie van Novak niet van de ene op de andere dag is gerealiseerd. Het vergt inzet: niet alleen aan de kant van Novak, maar ook aan die van de leden. “Van leden wordt een andere rol verwacht. De relatie die leden van Novak hebben met de huidige organisatie is die van klant. Als Novak straks belangenorganisatie wordt, moeten zij als leden actief bij zaken worden betrokken. Zij zullen moeten meedenken over zaken die voor de vertegenwoordigde doelgroep – in dit geval mkb-accountants – van belang zijn.”

Hoe kan Novak de leden bewegen om de nieuwe organisatie te omarmen?

“Draagvlak creëer je altijd nog steeds het beste door mensen direct te benaderen. Je kunt mensen uitnodigen om lid te worden van een inhoudelijke werkgroep, om bijvoorbeeld bepaalde regelgeving onder de loep te nemen. De tijd van vaste commissies is een beetje voorbij, maar een tijdelijke werkgroep zal zeker interesse voor zijn. Het is ook belangrijk dat je autonomie geeft aan een werkgroep.”

NBA

Over de relatie met de beroepsorganisatie de NBA zegt Van der Rijken het volgende: “De ene keer sta je

Foto: RoyalPrint

naast elkaar, de volgende keer tegenover elkaar. Stel dat er een mening moet worden gegeven over voorgestelde Europese regelgeving die gevolgen heeft voor mkb-accountants, dan kun je daar vanuit Novak iets over zeggen richting de NBA. Maar stel dat je als speerpunt het beperken van regeldruk voor mkb-accountants hebt, dan kan het wel eens voorkomen dat je het niet eens bent met een bepaalde verordening die grote consequenties heeft voor jouw leden. Daar ontkom je niet aan.”

Van der Rijken geeft aan dat het voor een belangenorganisatie belangrijk is dat deze zich richt op een aantal speerpunten, zodat duidelijk is waar de organisatie voor staat. Ook van essentieel belang is dat leden met elkaar worden verbonden. “Dat vraagt van Novak een coördinerende rol. De leden moeten elkaar vinden, want een vereniging is geen vereniging zonder input van leden.”

Voer de ViO nu in!

De ledenvergadering van de NBA stelde op 16 december 2013 de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) vast na de consultatie van een aantal conceptversies. De ingangsdatum van de ViO kwam daar snel achteraan: 1 januari 2014. Weinig tijd voor de implementatie dus.

BIBI VAN DEN BRAGT

Ook wanneer een kantoor slechts één of enkele assurance-opdrachten verricht, moet de ViO worden toegepast. Bij toetsingen door de beroepsorganisatie krijgen assurance-opdrachten vaak bijzondere aandacht. Voldoende reden dus om implementatie van de ViO snel op te pakken!

Voor alle accountants geldt dat zij zich moeten houden aan de fundamentele beginselen van de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Onafhankelijkheid staat daar niet in, maar objectiviteit wel. Onafhankelijkheid wordt beschouwd als een aspect van objectiviteit, dat nodig is om bij een assurance-opdracht een objectief oordeel te geven. Om een misverstand uit de wereld te helpen: assurance-opdracht is een veel breder begrip dan controle-opdracht.

Voorbeelden van assurance-opdrachten zijn:

- beoordelingsopdrachten;
- 'inleenverklaringen' (assurance-rapport inzake inlening personeel);
- assurance-rapport voor een vrijstelling van publicatieplicht kleine rechtspersonen zonder winstoogmerk;
- goedkeurend onderzoeksrapport bij een prognose;
- vrijwillige of wettelijke controle van een jaarrekening.

Een samenstelopdracht is geen assurance-opdracht, net zo min als het verzorgen van aangiften of de financiële administratie. Ook adviesopdrachten zijn geen assurance-opdrachten.

NVO versus ViO

De regelgeving over onafhankelijkheid vóór de invoering van de ViO is te vinden in de Nadere voorschriften onafhankelijkheid openbaar accountant (NVO). De structuur in de ViO is aanzienlijk gewijzigd ten opzichte van de NVO. Hierdoor is een analyse van de inhoudelijke wijzigingen moeilijk te maken.

Op onderdelen is de regelgeving in de ViO voor opdrachten bij organisaties van openbaar belang (oob's) strenger dan voor andere cliënten, maar verder maakt het geen verschil of de accountant een relatief grote adviesopdracht verricht voor een grote nationale controlecliënt of een beoordelingsopdracht uitvoert voor een lokaal reisbureau.

In de ViO geldt de regelgeving vrijwel altijd voor de eindverantwoordelijke accountant, de accountantspraktijk en het netwerk. Het netwerk wil zeggen een samenwerkingsverband waartoe een accountantspraktijk behoort met de bedoeling om winst of kosten te delen, bijvoorbeeld door gemeenschappelijk eigendom of een gemeenschappelijke naam. Gevolg is dat het laten verrichten van een adviesopdracht door een andere partij uit het netwerk vaak niet volstaat als maatregel voor een bedreiging van de onafhankelijkheid van de accountant. In de NVO kan dit voor andere assurance-opdrachten dan jaarrekeningcontroles soms wel een geschikte maatregel zijn.

Samenloop van dienstverlening

Een onderwerp dat bij veel kantoren met mkb-cliënten een rol speelt is samenloop van dienstverlening. Dit wil zeggen dat er naast een assurance-opdracht ook een andere, niet-assurance-opdracht wordt verleend.

Voorbeelden van samenloop van dienstverlening zijn:

- de combinatie van een opdracht tot het beoordelen of controleren van de jaarrekening en het verzorgen van de aangiften vennootschapsbelasting, de salarisadministratie en fiscale advisering;
- het controleren van een subsidieafrekening van een stichting, waarbij de accountantspraktijk ook de financiële administratie verzorgt;
- het samenstellen en/of consolideren van de jaarrekening(en) in combinatie met een beoordelings- of controleopdracht.

In de NVO staat een groot aantal niet-assurance-opdrachten met naam genoemd, met daarbij of dit in combinatie met een assurance-opdracht is toegestaan en zo ja, of er waarborgen (nu maatregelen genoemd) getroffen moeten worden. In de ViO is deze gedetailleerde regelgeving vervangen door een meer 'principle based'-benadering, met een paar expliciete verboden.

Het eerste verbod bij samenloop houdt in dat de accountant naast een assurance-opdracht geen andere opdracht mag verrichten waarbij de accountant voor de cliënt besluiten neemt of deelneemt aan besluitvorming. Verder mag de accountant naast een assurance-opdracht geen andere opdracht verrichten die een materiële invloed op het assurance-object heeft (bijvoorbeeld de jaarrekening, de subsidieafrekening) én een van de volgende kenmerken bevat:

1. De andere opdracht is subjectief of niet-routinematig. Wanneer een opdracht subjectief is, is het

aannemelijk dat een andere deskundige of adviseur tot een materieel andere uitkomst zou kunnen komen.

2. De andere opdracht vraagt om een verwerkingswijze in het assurance-object, waarvan het assurance-team twijfelt of deze gewenste verwerkingswijze in overeenstemming is met de verslaggevingsregels die voor het assurance-object gelden.
3. De andere opdracht betreft behartiging van de belangen van de cliënt, bijvoorbeeld wanneer de accountantspraktijk of een netwerkonderdeel als jurist voor de cliënt optreedt of personeel werft voor de cliënt.

“Ook wanneer een kantoor slechts één assurance-opdracht verricht, moet de ViO worden toegepast.”

Zolang er geen sprake is van besluitvorming door de accountant én de andere opdracht niet van materiële invloed is op het assurance-object is de samenloop toegestaan en hoeven ook geen maatregelen getroffen te worden. Het is uiteraard wel belangrijk om de motivatie

2014

voor het ontbreken van de besluitvorming en de materiële invloed te documenteren in het kader van de naleving van de ViO.

Wanneer de andere opdracht wel van materiële invloed is op het assurance-object, maar geen van de drie genoemde kenmerken heeft, is samenloop wel toegestaan mits er toereikende maatregelen zijn getroffen. Enkele voorbeelden daarvan zijn: het scheiden van taken tussen het assurance-team en de medewerker(s) die de niet-assurance-dienst uitvoeren, overleg met de onafhankelijkheidsfunctionaris/compliance officer of overleg met een accountant buiten het eigen netwerk. Uiteraard zijn er meer maatregelen denkbaar. Deze maatregelen mogen overigens niet worden ingezet wanneer sprake is van een verbod. Dan moet één van de opdrachten worden teruggegeven.

Voorbeeld

Hier volgt een voorbeeld dat in de praktijk zou kunnen voorkomen. In het mkb wordt de accountant (of een fiscalist van het kantoor) vaak gevraagd om een berekening van de pensioenvoorziening voor de dga in eigen beheer. Er is sprake van samenloop van dienstverlening wanneer dit wordt gecombineerd met de beoordeling of controle van een jaarrekening.

VGBA en ViO verwerkt in Novak Kwaliteitshandboek

De Verordening Gedrags- en Beroepscode Accountants (VGBA) en de Verordening inzake de Onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO), beide aangenomen tijdens de recente ledenvergadering van de NBA, zijn sinds januari jl. verwerkt in het Novak Kwaliteitshandboek. Het Novak Kwaliteitshandboek is daarmee het eerste kwaliteits-handboek in de markt waarin de meest recente wijzigingen in de accountantsregelgeving zijn doorvertaald.

Wist u dat met de komst van de ViO de regels zijn aangescherpt op het gebied van de samenloop assurance- en overige dienstverlening? In het Novak Kwaliteitshandboek zijn bij de update hiervoor een instructie, een schema en een checklist opgenomen waaruit op te maken valt of de desbetreffende samenloop is verboden dan wel toegestaan, al dan niet onder voorwaarden. Daarnaast vindt met de checklist vastlegging in het dossier plaats conform de nieuwe regelgeving.

Wist u daarnaast dat door de diversiteit aan statuten en gewijzigde wetgeving 'standaard'-notulen voor het vaststellen van de jaarrekening/winstbestemming niet meer volstaan, maar er per cliënt sprake is van maatwerk? In het Novak Kwaliteitshandboek zijn een uitgebreide instructie en twee modelnotulen (vaststellen winstbestemming en notulen uitsel opmaak jaarrekening) opgenomen die als basis kunnen worden gebruikt. Behalve dat de instructie kan helpen om juridische risico's te beperken, biedt deze instructie de mogelijkheid om proactief te adviseren over de actualiteit van de statuten.

Met het Novak Kwaliteitshandboek zorgen kleine en middelgrote accountantskantoren ervoor dat hun stelsel van kwaliteitsbeheersing te allen tijde op orde is. Het is een praktisch hulpmiddel met instructies, voorbeelden en modellen.

Hier volgt een mogelijke analyse van de bedreiging van de onafhankelijkheid. De accountant neemt door het maken van de berekening op basis van de pensioenbrief in principe geen beslissing voor de cliënt. Er lijkt dus geen sprake te zijn van een verbod. De pensioenvoorziening kan een materiële post in de jaarrekening zijn, dus als geen sprake is van een verbod, dan lijkt een maatregel noodzakelijk om de bedreiging van onafhankelijkheid terug te brengen.

Wanneer het maken van de berekening van de pensioenvoorziening wordt getoetst aan de drie eerder genoemde kenmerken, dan is het onwaarschijnlijk dat deze aan de orde zijn. Wanneer er een pensioenbrief is, zullen de berekeningen van de benodigde pensioenvoorzieningen door de ene en de andere deskundige niet ver uiteenlopen. Ook hier is geen sprake van een verwerkingswijze die noodzakelijk is voor het slagen van het advies, maar die mogelijk niet is toegestaan op grond van verslaggevingseisen. Bij het maken van een pensioenberekening is in principe ook geen sprake van belangenbehartiging.

De voorzichtige woordkeuze hier heeft alles te maken met het feit dat elke situatie anders kan zijn en dat de accountant zelf een beoordeling zal moeten maken. Elke situatie van samenloop moet volgens de uitleg in de vorige paragraaf worden beoordeeld.

Ingangsdatum

De ViO heeft 1 januari 2014 als ingangsdatum. Voor assurance-opdrachten die in 2014 worden afgerond, geldt dus de nieuwe regelgeving. Ook als de onafhankelijkheid in de planningsfase van een assurance-opdracht reeds eind 2013 getoetst is aan de NVO, is het nodig om de toets te herhalen aan de hand van de ViO. Dat wil niet zeggen dat dit zeker tot een andere conclusie zal leiden, maar het is wel noodzakelijk om aan te tonen dat de nieuwe regelgeving is nageleefd.

Onder voorwaarden is het mogelijk om een beroep te doen op een overgangsregeling. Hierdoor kan, wanneer dat het geval zou zijn, het teruggeven van een opdracht die leidt tot onaanvaardbare bedreigingen voor de onafhankelijkheid mogelijk nog een jaar worden uitgesteld. Dit is echter sterk afhankelijk van de situatie.

Implementatie op kantoor

Samenloop is slechts één onderwerp uit de ViO, maar voor kantoren met mkb-clients wel een belangrijke. Ook wanneer een kantoor voornamelijk samenstel-opdrachten verricht, geldt nog steeds dat voor assurance-opdrachten ook aan de ViO voldaan moet zijn. Dus start zo snel mogelijk met een inventarisatie van de assurance-opdrachten en stel vast of voldaan is aan de ViO, voordat een toetsers dit voor u doet.

Bibi van den Bragt AA RA is consultant bij Full•Finance Consultants.

Werkzaam bij een klein of middelgroot kantoor?

Boek een cursus op maat met kantoren uit uw regio

OPLEIDINGEN

NBA

Cursus op maat met minimaal één ander kantoor uit uw regio

- Toegespitst op uw praktijk
- Kies voor een kant-en-klaarpakket of een eigen invulling
- U bepaalt het tijdstip en de locatie
- Circa € 45 per PE-uur per persoon (bij 15 deelnemers)

Lees meer op nbaopleidingen.nl/nearcompany

U vertoont de hoogstandjes in de samenstellpraktijk met CaseWare

Traditioneel strijden effectiviteit en efficiëntie om de beste prestatie. Wat goed moet, kost tijd. En wat snel moet, kost kwaliteit. Maar deze wetmatigheid is verleden tijd. Ook in de samenstellpraktijk. Vandaag de dag verlangen cliënten beide van u: dat uw uitgevoerde samenstellingsopdrachten voldoen aan alle kwaliteitseisen én dat u de klussen klaart binnen de reguliere speeltijd. Novak Samensteldossier biedt u die eigentijdse vorm van gemengde flexibiliteit. Want met Novak Samensteldossier bepaalt u de speelstijl van uw samenstelaanpak. Risicogericht, naar voorbeeld van Best Practice, of volgens de ingesloten standaarden van kwaliteitshandboeken. U heeft de controle over de kwaliteit door de intelligente checklisten en werkprogramma's. En in elke fase behoudt u het overzicht op het gebruiksvriendelijke Dashboard. Met Novak Samensteldossier bent u flexibel in cliëntspecifieke situaties dankzij het instelbare raamwerk. U kunt ballen makkelijk aannemen en afspelen door online samen te werken met uw cliënten en collega's. En u kunt meteen beginnen aan de gedegen opbouw van uw samenstellingsopdracht door de integratie van Novak Samensteldossier met het elektronisch dossier en de jaarrekening. U kunt direct doelgericht naar voren door de koppeling tussen de jaarrekening en het materialiteitsoverzicht. Nou, wilt u al uw accountantstaken maar één keer raken en op het speelveld van de samenstellpraktijk een hoogwaardige kwaliteit én een hoog tempo? Bel dan snel even met CaseWare Nederland in Apeldoorn. Of check snel www.caseware.nl.

CaseWare Nederland bv Amersfoortseweg 15F Apeldoorn Tel: +31 (0)55-368 10 50

www.caseware.nl

BEYOND
THE BALANCE

Foto: Marja Brouwer

Belangen

Als iemand een mening heeft en je luistert ernaar zonder te weten wat de belangen van die persoon zijn, kan een boodschap anders geïnterpreteerd worden. Daarom is het zo belangrijk om altijd duidelijk te maken of en zo ja, welke belangen bij de boodschap kunnen meespelen. Zo kan de luisteraar zelf een afweging maken. Het sterkst is het dan als de belanghebbende een mening verkondigt die tegen zijn eigen belang ingaat, maar waarvan hij vindt dat het een betere mening is.

“Het klantbelang is ook het eigenbelang van de accountant.”

Iedereen heeft belangen. Zowat iedereen wil voldoende geld hebben, gewaardeerd worden en gezond en gelukkig zijn. Dat is eigenbelang. Daarnaast wil iedereen dat degenen met wie hij een vriendschappelijke relatie heeft het ook goed hebben. Ook dat is een vorm van (secundair) eigenbelang. Ook willen heel veel mensen die behoren tot een groep, cultuur of andere vorm van gemeenschap dat alle leden daarvan het in meer of mindere mate goed hebben. Dit is groepsbelang en een vorm van (tertiair) eigenbelang. We hebben allemaal eigen belangen. Is dat erg? Nee, maar je moet er niet onduidelijk over doen. Altijd vertellen tot welke groepen je behoort, zodat de ander weet welke belangen bij jou kunnen meespelen.

Het is heel moeilijk om je eigenbelang opzij te zetten voor andermans belang. En dat is nu precies wat gevraagd wordt van een accountant. Lastig hoor. Heb ik een leuke klant waar ik het prima mee kan vinden en met wie ik om de twee weken naar het voetbal ga en

met wie ik af en toe ga skiën, en dan moet ik hem vertellen dat hij de marmeren vloer in zijn woonkamer niet ten laste van het resultaat van zijn bv mag brengen. Hij wil juist graag dat je meedenkt.

Dit klantbelang is ook het eigenbelang van de accountant. De prima omzet en waardering van de klant en de zekerheid dat de maandelijkse hypotheek kan worden betaald maakt dat je het maar moeilijk kan opbrengen om jouw vriend (klant) te vertellen dat er een maatschappelijk belang pleit tegen fraude. En toch wordt dat van de accountant verwacht.

De laatste tijd wordt er veel gesproken over het belang van de mkb-accountant. Dit belang wordt onvoldoende gehoord en er wordt onvoldoende rekening mee gehouden. Er was nogal wat commotie over de uitspraak van Dirk ter Harmsel, die aangaf dat alleen het gemeenschappelijk belang tot de taken van de NBA behoort. Novak en anderen gaan zich meer bezighouden met belangenbehartiging. Maar Dirk heeft natuurlijk wel gelijk. De maatschappij, die ons beroep wettelijk bescherming geeft, vraagt dat wij in de afweging van alle belangen uiteindelijk NIET kiezen voor het eigenbelang als dat in strijd is met het gemeenschappelijk belang.

Tijd dus om duidelijk te maken welke (groeps)belangen allemaal precies bedoeld worden, wat die groep dan precies is en welk belang voor de accountant het belangrijkste moet zijn. Dat laatste gemeenschappelijk (publiek) belang moet geduid en door ons allemaal uitgestraald worden, want het is de legitimiteit voor ons beschermde beroep en de regels die daarbij worden afgedwongen. Onze luisteraars kunnen dan zelf een goede afweging maken. Het is ons (enige) bestaansrecht. Als wij ons belang niet kunnen duiden, dan kan die Wet op het Accountantsberoep ook wel op de schop.

Carel Verdiesen is vicevoorzitter van het Adviescollege voor Beroepsreglementering van de NBA.

De AA-praktijkopleiding: klaar voor de toekomst

Leren doen we allemaal iedere dag. Het leren op de werkvloer is het meest effectief. Door het opdoen van ervaring, hierop terugblikken, feedback krijgen, analyseren, verbeteren, de theorie bestuderen en weer (anders) uitvoeren ontstaat een logische leercyclus. Deze leercyclus is de kern van de AA-praktijkopleiding, de basis voor onze toekomstige collega's. En ook u kunt hieraan een bijdrage leveren. Een update.

ELLY VAN DER VELDEN EN ARJEN BONESTROO

Bij de AA-praktijkopleiding staat het ontwikkelen van competenties binnen vier kritische beroepssituaties centraal. Het begrip competentie zoals gebruikt in de AA-praktijkopleiding sluit aan bij de visie van de IFAC. Het gaat hierbij steeds over een combinatie van kennis, vaardigheden, waarden, houding en ethiek. Het is dus bijvoorbeeld niet alleen van belang dat u de verslaggevingsregels kent, maar ook dat u die op de juiste wijze in de betreffende situatie kunt toepassen én kunt uitleggen.

“De rol van praktijkbegeleider vraagt om intrinsieke motivatie om onze toekomstige collega's op het juiste niveau te brengen.”

De vier beroepssituaties betreffen assurance-opdrachten, aan assurance verwante opdrachten, fiscale dienstverlening en advisering. De trainee moet binnen minimaal drie van de vier beroepssituaties (voorgeschreven) werkzaamheden uitvoeren, de daarbij behorende competenties verwerven én deze beschrijven in essays. De behaalde competenties worden onder-

bouwd door beroepsproducten. Hoe pak je dit als trainee aan? De praktijkopleiding start met een persoonlijk ontwikkelplan, het POP.

Een goed begin is....

De trainee beschrijft in het POP zijn beginsituatie, waar hij naar toe wil, hoe hij dit denkt te gaan doen en welke vaardigheden hiervoor ontwikkeld moeten worden. Dit doet hij dan ook aan de hand van voorbeelden waaruit zijn niveau blijkt, zoals het type klanten, de uitgevoerde werkzaamheden en het verantwoordelijkheidsniveau. Het POP is dus de persoonlijke routekaart van de trainee (zie schema).

De trainee moet dus nadenken – en ingaan – op vragen als ‘wie begeleidt mij bij de verschillende opdrachten?’, ‘zijn er voldoende complexe opdrachten aanwezig?’, maar ook ‘kan mijn praktijkbegeleider de door mij uitgevoerde opdrachten goed beoordelen?’, ‘hoe neemt hij bijvoorbeeld kennis van de reviewresultaten van de assurance-collega?’ en ‘is deze voldoende op de hoogte van de eisen die aan controleopdrachten worden gesteld voor de AA-praktijkopleiding?’. Kortom, niet alleen wat ga ik doen, maar ook hoe. Het vooraf concretiseren van de ontwikkeldoelen helpt om na en tijdens de uitvoering gerichte feedback te kunnen vragen aan anderen. Best een lastige klus. Directe feedback door de praktijkbegeleider is dan ook essentieel. Hij is namelijk niet alleen vakinhoudelijk betrokken, maar ook de coach die – in een ‘veilige’ omgeving – de trainee feedback geeft. Deze rol vraagt intrinsieke motivatie om onze toekomstige collega's op het juiste niveau van competenties te brengen.

Onderdelen	Assurance	Aan assurance verwant	Fiscaal	Advies
Automatisering	Auditsoftware	Software voor samenstellen jaarrekening	Aangiftesoftware	Specifieke tools/software
Opleiding	Jaarlijkse opleiding controle	Training aandachtspunten samenstellen jaarrekening	Training fiscale actualiteiten	Communicatieve en adviesvaardigheden
Begeleiding	Wie begeleidt de trainee?	Feedback na iedere samenstelopdracht?	Zijn intern fiscalisten aanwezig om te begeleiden?	Wie begeleidt de trainee?
Omvang	Bepaalde omvang qua aantallen controleopdrachten Wettelijke controles	Bepaalde omvang en complexiteit samenstelopdrachten	Bepaalde omvang en complexiteit fiscale opdrachten	Bepaalde omvang en complexiteit adviesopdrachten
Interne kwaliteitseisen	Review door controleleider/accountant	Richtlijnen uitvoering van samenstelopdrachten	Review door fiscalist	Review door eindverantwoordelijk accountant of specialist

Eisen inhoud POP

Van assurance tot advisering

Jaarlijks schrijft de trainee een essay waarin hij aangeeft op welke wijze hij zijn competenties heeft verworven. Het onderdeel Assurance is verplicht. ‘Waarom? Daar doet de AA-Accountant later toch niets meer mee?’ Klopt (wellicht), maar kennis en kunde op het gebied van assurance is niet alleen belangrijk in verband met de certificerende bevoegdheid van de AA-Accountant, maar ook om de samenstellingsopdracht met een kritische, risicogerichte benadering te kunnen uitvoeren.

Daarnaast is het denken in risico's ook belangrijk bij adviesopdrachten. Denk bijvoorbeeld aan advisering op organisatorisch gebied of omtrent functiescheidingen wanneer een klant groeit. Aangezien niet alle accountantskantoren aan de eisen kunnen voldoen, kunnen de laatste twee jaarrekeningcontroles ook worden uitgevoerd middels simulatieopdrachten.

Het onderdeel aan assurance verwante opdrachten is ook verplicht en omvat niet alleen samenstelopdrachten,

Spiraalmodel voor reflectie (Korthagen e.a., 2002)

	Assurance	Aan assurance verwant	Fiscaal	Advisering
Vorbereitung	Bestudeert de theorie voor de start hiervan			
Aantallen	Jaarlijks ten minste twee assurance-opdrachten	In jaar 1 en jaar 2 ten minste twee samenstel-opdrachten	Jaarlijks ten minste één winstaangifte en in het laatste jaar ten minste twee	Er is een lijst met onderwerpen waarvan moet worden gewerkt
	De laatste twee zijn volledige jaar-rekeningcontroles, die qua omvang, omzet en aard van de werkzaamheden complex zijn			
Essay	Alle onderdelen van de laatste twee volledige jaar-rekeningcontroles worden in het essay beschreven			
Eindniveau	Beginnend beroepsbeoefenaar			
	Twee verschillende typologieën van Starreveld	–	–	–
Omvang & complexiteit	Relatief complex qua omvang, omzet en typologie	De laatste twee zijn complexe opdrachten van een behoorlijke omvang	Verdieping van fiscale vraagstukken	Deelonderwerpen komen integraal terug in één opdracht
	Voor de start voert de trainee een gesprek met de verantwoordelijke controleleider/accountant			
Tijdsbesteding gedurende de gehele praktijkopleiding	Minimaal 300 uur (75 uur aan de laatste twee)	Minimaal 300 uur	Minimaal 300 uur	Minimaal 300 uur

Eisen verschillende beroepssituaties (ingangsdatum 1 mei 2014)

maar ook de zogenaamde ‘4400-opdrachten’. De onderdelen fiscale dienstverlening en advisering kunnen samen vallen wanneer de trainee bij de laatste twee opdrachten een advies uitwerkt waarin belangrijke fiscale aspecten zijn opgenomen. De adviezen hebben betrekking op de strategische keuzes die ondernemers moeten maken. Het gaat dan vaak over bedrijfsopvolging, overname, het omzetten van of het oprichten van rechtspersonen en financierings- en waarderingsvraagstukken. Onderwerpen die daarbij aan de orde komen zijn:

- De waardering van de onderneming;
- Het kunnen bepalen van de financieringscapaciteit;
- Het kunnen benoemen van de bedrijfseconomische consequenties van het advies.

De uit te voeren werkzaamheden verschillen per accountantskantoor. Om de AA-trainee nog meer handvatten te geven zijn de eisen van de verschillende onderdelen nader ingevuld (zie schema).

Toekomstklaar!

De AA-praktijkopleiding is breed georiënteerd en raakt alle facetten van ons beroep. De zo belangrijke vaardigheden van de accountant zijn nadrukkelijk opgenomen met de competentiegerichte opzet van de praktijkopleiding. Kortom, een prima opleiding waar ook u op verschillende manieren een bijdrage aan kunt leveren. Bijvoorbeeld door binnen uw organisatie aan te geven dat u wilt optreden als praktijkbegeleider. Wat is er mooier dan jonge mensen op de werkvloer naar een hoger niveau tillen?

Dit artikel is geschreven door Elly van der Velden, werkzaam bij het Bureau Vaktechniek van BDO, en Arjen Bonestroo, werkzaam bij de NBA, afdeling Educatie & Praktijkopleiding. Beiden zijn lid van de Raad voor de praktijkopleidingen, die de AA- en RA-praktijkopleiding coördineert. Het artikel is geschreven op persoonlijke titel.

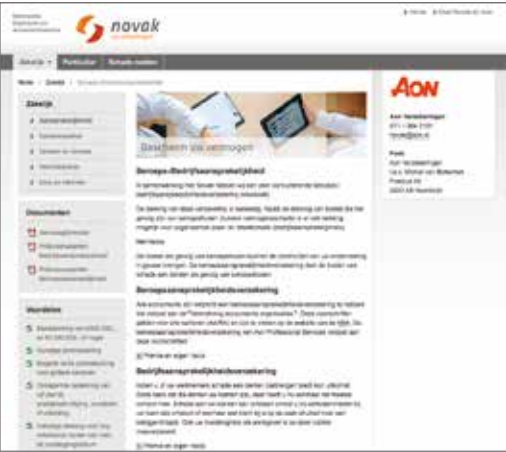
Accountants op maat verzekerd via Novak en Aon

Novak en Aon hebben voor de gehele branche een aantrekkelijk verzekeringspakket samengesteld. De zakelijke en particuliere verzekeringen zijn afgestemd op uw risico’s en worden door Novak aanbevolen. Door de sterke onderhandelingspositie en deskundigheid van Aon kunt u, als Novak-lid, profiteren van scherpe premies, uitstekende dekkingen en goede service.

Het pakket bevat onder meer een uitgebreide beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Een verzekering die verplicht gesteld is voor alle accountants.

DE VOORDELEN VAN DE NOVAK-BEROEPSAANSPRAKELIJKHEIDSVERZEKERING:

- De verzekering gaat verder dan de voorschriften van de NBA;
- Een zeer scherpe premie;
- Basisdekking van € 500.000,00 tot € 3.000.000,00;
- Volledige dekking van onbekende fouten van vóór de ingangsdatum van de polis;
- Nadekking van liefst 10 jaar bij praktijkbeëindiging of overlijden;
- Combinatie tussen bedrijfs- en beroepsaansprakelijkheidsverzekering mogelijk.

MEER INFORMATIE EN AFSLUITEN VAN DE VERZEKERINGEN VIA WWW.NOVAKVERZEKERINGEN.NL

Beroepsaansprakelijkheidsverzekering: do's & don'ts

Schadeclaims van derden als gevolg van beroepsfouten kunnen de continuïteit van uw bedrijf in gevaar brengen. Uw beroepsaansprakelijkheidsverzekering is er om dit risico af te dekken. Regelmatig krijgen wij vragen over de beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Wij belichten een aantal aspecten van deze verzekering.

MONIQUE VAN OOSTEN EN CHARLOTTE MAES

Zodra u op de hoogte raakt van een aanspraak of een fout die voor de verzekeraar tot een uitkeringsplicht kan leiden, dient u deze aanspraak of fout zo spoedig mogelijk schriftelijk te melden bij uw intermediair. Dit kan per brief of fax maar ook per e-mail. Na ontvangst van een brief waarin u aansprakelijk wordt gesteld of het betekenen van een (concept)dagvaarding is wel duidelijk dat de kwestie moet worden gemeld.

Procedure

Ook indien er nog geen sprake is van een aanspraak kan het zijn dat u al melding moet doen onder uw beroepsaansprakelijkheidsverzekering. Dit is het geval wanneer zich feiten of omstandigheden voordoen die doen vermoeden dat een bepaalde persoon of instantie u vroeg of laat een fout of voorval zal tegenwerpen en u aansprakelijk zal houden voor zijn of haar schade; in verzekeraarsjargon een 'omstandigheid'.

U kunt hier bijvoorbeeld denken aan vage verwijten die ineens aan uw adres worden gemaakt wanneer u aandringt op betaling van uw declaraties. Bij het starten van een incassoprocedure komt het namelijk nogal eens voor dat een cliënt deze vage verwijten vertaalt in een tegenvordering. Ook wanneer u, al dan niet per abuis, stukken stuurt aan een derde in plaats van aan uw cliënt kan er sprake zijn van een omstandigheid die

gemeld moet worden. Denkt u bijvoorbeeld aan een situatie waarin de ontvanger met de van uw kantoor verkregen stukken zijn voordeel doet in een geschil met uw cliënt.

Het is goed u te realiseren dat eveneens sprake kan zijn van een omstandigheid wanneer u wordt betrokken in een tucht- of klachtprocedure. In een dergelijke procedure is weliswaar nog geen sprake van aansprakelijkheid voor schade die is toegebracht aan derden als gevolg van een beroepsfout, maar de ervaring leert dat een dergelijke procedure voor de klager meestal wel een opstap is voor een aanspraak. Gelet op het mogelijke vervolg is het derhalve zaak ook direct melding te maken van een tucht- of klachtprocedure zodra deze wordt gestart.

Belang van tijdig melden

Indien u een kwestie niet direct meldt na het constateren van een fout of het ontvangen van een aansprakelijkstelling, loopt u het risico dat u uw rechten onder de beroepsaansprakelijkheidsverzekering verliest wanneer de verzekeraar kan aantonen dat zij door de late(re) melding in een redelijk belang is geschaad. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn wanneer de verzekeraar geen gelegenheid heeft gehad om noodzakelijke actie te nemen, omdat zij nog geen weet had van de

zaak. De verzekeraar kan bijvoorbeeld geconfronteerd worden met een dagvaarding terwijl hij in een eerder stadium nog de mogelijkheid had de kwestie te schikken.

Wanneer een nieuwe beroepsaansprakelijkheidsverzekering wordt afgesloten bij een andere verzekeraar kan een late melding betekenen dat er in het geheel geen dekking is voor de kwestie. De voorwaarden van uw beroepsaansprakelijkheidsverzekering bepalen immers dat slechts dekking bestaat voor aanspraken die voor het eerst tijdens de contractsduur zijn ingesteld en bij de verzekeraar zijn gemeld. Het moet dan gaan om claims waarvan u nog geen weet had voorafgaand aan de ingangsdatum van de verzekering.

Verstrekken van inlichtingen aan verzekeraar

Om een beeld te krijgen van de gemelde kwestie is het voor de verzekeraar van belang te worden voorzien van informatie. Met het oog daarop is het praktisch al bij de melding van een kwestie uw visie te geven op de aansprakelijkstelling en om afschriften van relevante stukken uit het dossier mee te sturen.

Onthouden van erkenning van aansprakelijkheid

Het komt nog al eens voor dat een wederpartij u telefonisch benadert in vervolg op de aansprakelijkstelling. Het is goed in een dergelijk geval geen uitspraken te doen die later tegen u kunnen worden gebruikt. Ook wanneer u uw cliënt in kennis stelt van het feit dat er een fout is gemaakt, moet u zich beperken tot de feiten en is het goed er alert op te zijn geen aansprakelijkheid te erkennen.

Waakzaamheid is eveneens geboden wanneer de wederpartij u vraagt binnen een termijn van een aantal dagen te reageren op de door haar gemaakte verwijten. Zeker wanneer bedreigd wordt met het starten van een procedure indien niet voor de gestelde datum een reactie wordt ontvangen, kan het zijn dat het u verstandig lijkt tijdig van u te laten horen. Wanneer er geen gelegenheid meer is uw conceptreactie aan de verzekeraar voor te leggen, heeft het de voorkeur te volstaan met het sturen van een eenvoudige ontvangstbevestiging waarin u slechts aangeeft dat u zo spoedig mogelijk op de kwestie terugkomt.

Schadebeperkingsplicht

Wanneer u constateert dat u mogelijk een beroepsfout heeft gemaakt en u uw cliënt daarvan in kennis stelt, doet u er goed aan uw cliënt te wijzen op schadebeperkingsplicht. Concreet betekent dit dat van uw cliënt verwacht wordt dat deze maatregelen treft ter voorkoming of beperking van schade. U kunt hier bijvoorbeeld denken aan het indienen van een bezwaarschrift of het verzoeken van een ambtshalve correctie.

Verzekerd belang

De beroepsaansprakelijkheidsverzekering verzekert de aansprakelijkheid van uw kantoor voor door derden geleden schade als gevolg van een fout binnen de verzekerde hoedanigheid.

Indien een cliënt weigert de facturen die hij van uw kantoor heeft ontvangen te voldoen omdat hij meent dat uw kantoor hem niet goed van dienst is geweest of een fout heeft gemaakt, lijdt uw kantoor schade. Dergelijke schade is echter niet gedekt onder uw beroepsaansprakelijkheidsverzekering nu het 'eigen schade' betreft en er dus geen sprake is van schade aan derden. Een soortgelijke situatie is aan de orde wanneer een cliënt u een brief stuurt waarin hij terugbetaling van reeds betaalde facturen vordert. Ook in zo'n geval is er geen rol voor de verzekeraar weggelegd.

“Het is zaak direct melding te maken van een tucht- of klachtprocedure zodra deze wordt gestart.”

Kosten van verweer

Als u aansprakelijk wordt gesteld voor schade kan het zijn dat het noodzakelijk is een advocaat in te schakelen. Voor de kosten die dit met zich meebrengt bestaat echter slechts dekking onder uw beroepsaansprakelijkheidsverzekering indien deze met toestemming van de verzekeraar zijn gemaakt. Om die reden doet u er goed aan niet zonder overleg met verzekeraar een advocaat in de arm te nemen.

Eigen risico

De omvang van de vergoedingsplicht van de verzekeraar wordt niet alleen bepaald door de voorwaarden en de hoogte van het verzekerd bedrag maar ook door het toepasselijke eigen risico.

Het kan zijn dat de hoogte van de claim het eigen risico niet overstijgt. In dat geval bent u vrij de kwestie met de wederpartij tot een oplossing te brengen. De verzekeraar hoeft daar in beginsel niet in te worden gekend. Het verdient echter wel aanbeveling in zo'n situatie te bedingen dat de wederpartij u finale kwijting verleent. Zo voorkomt u dat de wederpartij mogelijk op een later moment wederom een claim bij u neerlegt.

In alle gevallen waarin u vragen heeft over uw beroepsaansprakelijkheidsverzekering of twijfelt of u een kwestie moet melden, kunt u het beste contact op nemen met uw intermediair. Die kan u adviseren.

Mr. Monique van Oosten en mr. Charlotte Maes werken beiden als senior claims handler bij Aon Professional Services. Deze afdeling van Aon legt zich toe op de risico's van professionele dienstverleners als accountants, advocaten en notarissen.

Foto: Marja Brouwer

Gastcolumn

JAN-PAUL
LEERENTVELD

Aanpassing en vernieuwing van de accountantsopleiding

Het huidige opleidingsmodel voor accountants lijkt wel op het assortimentsbeleid van de HEMA in de jaren dertig van de vorige eeuw. Van elk product verkocht men toen slechts één soort tegen een eenheidsprijs.

In Nederland hebben we de accountantsopleiding nog steeds op een vergelijkbare wijze vormgegeven. We leiden alle accountants (AA's en RA's) op om wettelijke controles van jaarrekeningen uit te kunnen voeren. We weten echter dat een groot deel van de accountants zich niet bezighoudt met de (wettelijke) controle van jaarrekeningen. Gebruikers blijken behoefte te hebben aan andere 'typen' accountants.

HEMA heeft haar assortimentsbeleid al lang geleden aangepast. Zij biedt nu van veel producten verschillende soorten/uitvoeringen die elk op een specifieke doelgroep zijn afgestemd. Het wordt tijd dat we nu de accountantsopleiding beter afstemmen op de behoefte van gebruikers van accountantsdiensten!

Het huidige opleidingsmodel moet dus op de schop. Daarom hebben de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA) en de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) gezamenlijk de contourennota 'Een marktgericht opleidingsmodel' opgesteld. In deze nota, die momenteel voor consultatie is opengesteld, schetsen de CEA en de NBA de kaders voor een nieuw model voor de accountantsopleiding(en). Een van de belangrijk(st)e uitgangspunten voor dat model is dat de opleiding beter wordt afgestemd op de pluriforme beroepspraktijk van accountants. Om dat goed te kunnen realiseren wordt tegelijkertijd een nieuwe kwalificatiestructuur voorgesteld waarin niet meer elke accountant gekwalificeerd en bevoegd is om wettelijke controles te verrichten.

In het voorgestelde opleidingsmodel kunnen studenten kiezen voor een accountantsopleiding met een

vooral op (de wettelijke) controle gerichte oriëntatie 'Assurance' of een algemene, bredere oriëntatie 'Accountancy', die meer gericht zal zijn op bedrijfsvoering en hiermee samenhangende advieswerkzaamheden. Kenmerkend en onderscheidend voor beide typen accountants blijft uiteraard de te verwerven deskundigheid op het gebied van accounting en auditing (assurance). Dat komt tot uitdrukking in een brede gemeenschappelijke theoretische basis. Deze gemeenschappelijke basis wordt aangevuld met een van de twee op de (toekomstige) beroepspraktijk gerichte oriëntaties, waarbij theorie- en praktijkopleiding meer dan nu het geval is hand in hand gaan.

In samenhang hiermee wordt een inhoudelijke vernieuwing van het onderwijs en een sterkere verbinding tussen de opleiding en het systeem voor de permanente educatie van accountants voorgesteld. Deze vernieuwing is dringend nodig. Naar de wat verder voor ons liggende toekomst wordt al voorzien dat het beroep van accountant/auditor over twintig jaar misschien niet meer bestaat als gevolg van computerisatie.¹ Maar ook nu al zien we steeds meer belangrijke veranderingen in onze beroepsuitoefening als gevolg van automatisering. Een deel van het werk verdwijnt, maar er komen ook nieuwe vraagstukken waar de accountant een antwoord op moet kunnen geven.

Zeker voor accountants die in het mkb-segment actief zijn, staan grote veranderingen en flinke uitdagingen op stapel. Zowel de primaire opleiding als de permanente educatie moeten beter worden toegerust op de accountant van de toekomst.

Jan-Paul Leerentveld RA RE is secretaris van de Commissie Eindtermen Accountantsopleiding (CEA).

¹ The future of employment: how susceptible are jobs to computerisation, C. Frey and M. Osborne (2013).

Novak-nieuws

Novak richt vereniging mkb-accountants op

Het bestuur van stichting Novak heeft op 30 januari 2014 besloten om een vereniging op te richten met dezelfde naam. Deze vereniging maakt zich sterk voor mkb-accountants en hun kantoren.

De huidige dienstverlening van Novak, zoals de kwaliteitshandboeken, opleidingen en kantoorondersteuning, past bij de ondersteuning van mkb-accountants en hun kantoren. Maar de nieuwe vereniging gaat verder. Novak zal zich onder meer toeleggen op het verminderen van de regeldruk, het versterken van het imago en de positie van mkb-accountants, en het ontwikkelen van het vak van mkb-accountant. Daarbij horen praktische opleidingen, intercollegiaal overleg, maar bijvoorbeeld ook standaarden voor assurance op maat.

Van de 'nieuwe Novak' kunnen alleen personen lid worden. Wat niet wil zeggen dat de doelgroep zich tot personen beperkt. De accountant en zijn/haar kantoor zijn immers onlosmakelijk met elkaar verbonden. Bij kantoren waar meer mkb-accountants werken kan elke accountant individueel lid worden, tegen een gereduceerd tarief. Gerit Laan, voorzitter stichting Novak: "De keuze voor een persoonslidmaatschap geeft het beste weer hoe wij de belangenbehartiging van mkb-accountants zien. De accountant als mens staat daarin centraal. Hij of zij oefent een beroep uit, is ondernemer of werknemer. In al die rollen willen wij onze leden ondersteunen en voor hun belangen opkomen."

Op maandag 7 april 2014 wordt de eerste ledenvergadering gehouden. Laan: "De oprichtingsvergadering is meer dan een formaliteit. Voor de vereniging is inspraak van de leden in het beleid essentieel. Vanaf het begin willen wij de leden betrekken bij het bepalen van onze doelen en de weg daar naartoe. Twee werkgroepen, die zich bezighouden met de onderwerpen assurance op maat en opleiding en ontwikkeling, zijn al van start: zij leggen hun eerste ideeën graag aan de ledenvergadering voor."

Novak reageert op contourennota

Novak heeft gereageerd op de contourennota 'Een marktgericht opleidingsmodel' van de NBA en de CEA. Novak kan zich in grote lijnen vinden in deze nota. Novak is het onder andere eens met het voorgestelde eindniveau van de theoretische opleidingen en de brede titelbescherming. Op de vraag of er één generieke lidmaatschapstitel Accountant moet komen of dat de huidige titels AA en RA als lidmaatschapstitels moeten blijven bestaan, antwoordt Novak: "De complicerende factor is dat op dit moment de AA- en RA-titel door de dragers daarvan niet alleen worden

gezien als lidmaatschapstitel, maar ook als opleidingstitel. Naar de mening van de Novak zou een nieuwe titel (Accountant) tot uitdrukking moeten brengen dat ook als zodanig in het maatschappelijk verkeer wordt opgetreden. Dit in analogie met andere beroepsgroepen als notaris en advocaat. De huidige opleidingen geven al het recht op een opleidingstitel (Master of Bachelor). De titels RA en AA kunnen daarmee vervallen en hoogstens blijven bestaan voor de huidige generatie ingeschrevenen. Maar dan als opleidingstitel." Lees de volledige reactie van Novak op www.novak.nl.

Novak komt naar u toe...

Novak wil het contact met mkb-accountants intensiveren om te zien wat er bij u leeft en speelt. Novak kan zo uiteindelijk beter inspelen op specifieke wensen en behoeften. Novak komt graag bij u langs om uitgebreid met u van gedachten te wisselen over uw dagelijkse praktijk.

Welke ontwikkelingen ziet u op u afkomen? Waar loopt u in uw dagelijkse praktijk tegen aan? Waar kunnen wij u mee van dienst zijn? Wij horen graag uw antwoorden op deze vragen. Als belangenbehartiger willen wij weten waar wij u in kunnen ondersteunen. Ook willen wij onze producten en diensten meer 'op maat' kunnen aanbieden.

Graag nodigen wij u uit om contact met ons op te nemen voor een afspraak. U kunt onze relatiemanager Marcel Maassen (telefoon: 06-23165146/e-mail: m.maassen@novak.nl) benaderen of directeur Guus Ham (telefoon: 06-51186741/e-mail: g.ham@novak.nl).

HT-convenant tussen Novak en Belastingdienst voor onbepaalde tijd verlengd

Het convenant Horizontaal Toezicht tussen de Nederlandse organisatie van accountants en accountantskantoren (Novak) en de Belastingdienst is voor onbepaalde tijd verlengd. Novak en de Belastingdienst sloten in 2012 een convenant Horizontaal Toezicht. Dit convenant is nu voor onbepaalde tijd verlengd. "Horizontaal toezicht past bij een moderne, maatschappelijk verantwoorde manier van ondernemen", aldus Novak-directeur Guus Ham. "Er wordt gewerkt volgens vooraf overeengekomen

normen. Er is eerder duidelijkheid over aanpak en veel controles achteraf worden overbodig. De werkwijze van horizontaal toezicht is gebaseerd op wederzijds vertrouwen, begrip en transparantie." Novak geeft invulling aan de kwaliteitseisen door de Belastingdienst met een kwaliteitsraamwerk, bestaande uit een kwaliteitshandboek Horizontaal Toezicht (Handboek H), een vaktechnisch bureau, een verplichte PE-cursus, een acceptatieprocedure voor accountantskantoren en een toetsingskader.

De wereld van de accountant verandert. Uw succes niet

Meer weten? Ga naar www.unit4.nl/accountancy of scan de QR-code.

UNIT4. SOFTWARE
VOORUITGEDACHT

Privacy in de accountantspraktijk: compliance-risico of IT-probleem?

Het zal u niet ontgaan zijn: er ligt sinds 20 juni 2013 een nieuw wetsvoorstel ter aanvulling op enkele wetten rondom de bescherming van persoonsgegevens, de zogenaamde 'meldplicht datalekken'. Hoogste tijd om stil te staan bij de regels omtrent de meldplicht en de risico's.

HENK MENTINK & JACK VAN CROOIJ

In de nieuwe opzet wordt er een actieve meldplicht voor datalekken geïntroduceerd. Hierbij geldt:

- Actieve registratie en meldplicht (binnen 24 uur) vanuit de verwerker aan het CPB bij geconstateerde datalekken;
- De betrokkene om wiens data het gaat dient voortaan onverwijld (binnen 72 uur) geïnformeerd te worden over de gevolgen voor zijn of haar persoonlijke levenssfeer;
- Het CPB (voluit) heeft dan de mogelijkheid om bij ten onrechte niet melden achteraf boetes op te leggen tot 450.000 euro.

Wanneer melden?

Het nieuwe wetsvoorstel raakt bij uitstek een informatieverwerkende organisatie zoals het accountantskantoor. Om te bepalen of u een melding moet doen, heeft het CPB een eenvoudig beslismodel gemaakt. Dit bestaat uit drie vragen:

- Is er sprake van een inbreuk op de getroffen beveiligingsmaatregelen?
- Heeft de inbreuk tot gevolg dat de verwerkte persoonsgegevens zijn blootgesteld aan een aanmerkelijk risico van verlies of onrechtmatige verwerking?
- Is het aannemelijk dat wanneer het risico op verlies of onrechtmatige verwerking zich voordoet, dit redelijkerwijs tot nadelige gevolgen voor de persoonsgegevens of de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene zal leiden?

Komt u tot de conclusie dat sprake is van een dergelijk datalek, dan dient u dit, waar mogelijk, binnen 24 uur aan de toezichthouder te melden.

Op zichzelf is dit een eenvoudig beslismodel. Echter, welke beheermaatregelen moet u treffen om de privacy van uw klanten te waarborgen en te voorkomen dat u de pers haalt met een datalek en vervolgens ook nog eens achteraf een boete krijgt opgelegd?

Risico's en oplossingen

Om te beginnen blijft u als accountantskantoor en eindverantwoordelijke in het informatieverwerkingsproces, conform artikel 13 van de WBP, zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van de informatiebeveiliging. Zelfs als u het beheer van uw hard- en software elders heeft belegd, blijft deze regel gelden. De nadere uitwerking hiervan door het CPB is in 2103 reeds opgenomen in de richtsnoeren omtrent beveiliging van persoonsgegevens d.d. 19 februari. Laten we, vanuit deze eigen verantwoordelijkheid, de processen binnen het accountantskantoor eens onder de loep nemen en nagaan welke maatregelen u zou kunnen treffen. Het kantoor in ons voorbeeld maakt gebruik van hedendaagse oplossingen, zoals scan-en-herken, online-boekhoudsoftware, een cliëntportaal voor informatie uitwisseling en hrm-selfservice als frontoffice-oplossingen. Daarnaast is er een Citrix of Terminal server-omgeving met daarin software voor jaarrekeningrapportgenerator, aangiftes, loon en salarisverwerking, SBR, digitale dossiervorming, spreadsheets en tekstverwerking.

Afgezien van de inhoudelijke verschillen kenmerken primaire processen, zoals samenstellen, het verzorgen van aangiftes en administratieve verwerking, zich door een op hoofdlijnen vergelijkbare workflow:

- a) Klant levert data (digitaal) aan;
- b) Accountantskantoor verwerkt data tot wettelijk vereiste informatie;
- c) Klant keurt aangeleverde informatie (digitaal) goed;

- d) Goedgekeurde informatie wordt door accountant (digitaal) doorgezonden naar derden;
- e) Accountant bewaart namens de klant de data en de informatie gedurende de wettelijke bewaartermijn van zeven jaar.

Vijf veel voorkomende risico's op het gebied van privacy zijn:

- Ongeautoriseerde toegang tot klantdata, waaronder persoonsgegevens, van buitenaf;
- Slordig omgaan met opslagmedia door medewerkers;
- Vertrouwelijke klantinformatie delen met derden;
- Onvrijwillig vertrek van medewerkers;
- Vertrek van een klant.

Om aan te sluiten bij het moderne risicogerichte denken in de accountantspraktijk hebben we voor u een matrix opgesteld met de belangrijkste risico's op privacy-gebied en per workflow- stap de meest voor de hand liggende maatregelen om te treffen en te bewaken.

Protocol

Het is aan te bevelen om in uw organisatie een protocol 'melding dataverlies' op te stellen waarin is vastgelegd hoe om te gaan met situaties waarin sprake

is van dataverlies en/of inbreuk op de persoonsgegevens.

Ook dient u elke datalek voortaan te registreren, zodat het CPB achteraf kan beoordelen of er sprake is geweest van mogelijke inbreuk op de bescherming van persoonsgegevens. De inhoud van het register datalekken is eveneens gedefinieerd in de nieuwe regelgeving. U dient in de toekomst vijf elementen vast te leggen:

1. De identiteit en de contactgegevens van de verantwoordelijk functionaris voor privacy;
2. Omschrijving van de aard van de inbreuk qua aard en omvang;
3. Mogelijke impact op betrokken persoonsgegevens;
4. Aanbevelingen om de impact te verkleinen;
5. Daadwerkelijk getroffen maatregelen om de impact te verkleinen.

Let op: voor de vastlegging op zichzelf is dus niet bepalend of er gemeld moet worden, maar of er sprake is van een inbreuk op de getroffen beveiligingsmaatregelen.

Stel dat het toch mis gaat. Dan treedt het door u op te stellen 'protocol melding dataverlies' in werking. We attenderen u daarbij graag op artikel 34. Lid 6 van de nieuwe WPB waarin staat:

UW KLANT BLIJFT UW KLANT

(ook als wij de loonadministratie doen)

SCAB Accountants & Adviseurs is gespecialiseerd in complexe verloningen. Inmiddels passen we ruim 50 cao's toe. En bieden de laatste digitale en online mogelijkheden. Meer dan 100 accountantskantoren besteden hun loonadministratie voor hun klanten al aan ons uit. U binnenkort ook?

Bel (013) 583 38 91 of mail mfokke@scabadvies.nl

www.scabadvies.nl

	WORKFLOW				
Risico	a. Klant levert data digitaal aan via portal of gedeelde toegang	b. Accountantskantoor verwerkt data tot wettelijk vereiste informatie	c. Klant keurt aangeleverde informatie digitaal goed	d. Goedgekeurde informatie wordt door accountant digitaal doorgezonden naar derden	e. Accountant bewaart namens de klant de data en de informatie gedurende de wettelijke bewaartermijn van 7 jaar
Ongeautoriseerde toegang tot klantdata van buitenaf	▲ ► SLA met aansprakelijkheidsbeperking	▲ Monitoring en logging ongeautoriseerde toegangspogingen	▲ Versleutelen dataverkeer	▲ Versleutelen dataverkeer	► Stel zelf een SLA op rondom bewaarplicht
	► Contract voor toestemming uitwisseling data	▲ ► Uitgifte proces toegangsgegevens intern	▲ Gebruik van elektronische certificaten voor digitale handtekening klant	▲ Gebruik van elektronische certificaten voor digitale handtekening kantoor	► Controleer hoe de bewaarplicht bij uw cloudaanbieders geregeld is
	▲ ► Uitgifteproces toegangsgegevens portal	▲ Authenticatie en autorisatie inregelen	▲ Loggen van historie aanbieden en goedkeuren	▲ Loggen van verzendhistorie	► Zorg voor een overdrachtsscenario bij wisselen van accountant
	▲ ► Lijst geautoriseerde medewerkers per klant	▲ Token als extra authenticatiemiddel	▲ Check op goedkeuring door geautoriseerde medewerkers klant	▲ Archiveren verzonden documenten	▲ Bewaar alle klantdata en informatie op 1 centraal beheerde locatie
	▲ Authenticatie en autorisatie inregelen	▲ Gebruik van LDAP of Active directory voor netwerkauthenticatie en autorisatie	▲ Archiveren goedgekeurde documenten	▲ Beperken aantal medewerkers met verzendrechten	▲ Gebruik 1 applicatie voor dossiervorming
	▲ Token als extra authenticatiemiddel	▲ Versleutelen dataopslag	▲ Beperken aantal medewerkers met upload-rechten	▲ Geautoriseerde workflow rondom verzenden documenten	▲ Versleutel de data en de informatie
	▲ Monitoring en logging ongeautoriseerde toegangspogingen	► Protocol melding dataverlies of inbreuk	▲ Geautoriseerde workflow rondom uploaden documenten	▲ Geen automatische opslag van aanloggegevens toestaan	▲ Gebruik van LDAP of Active Directory in combinatie met Single Sign On voor toegang tot klantdossiers
	▲ Uploaddata klant in sandbox scannen	► Register datalekken onderhouden	▲ Tabletapps ook voorzien van authenticatie en autorisatie	▲ Verzenden alleen toestaan via erkende kanalen (SBR of Digipoort)	▲ Geef de klant nooit toegang tot uw interne bewaaromgeving
	▲ Logging en audittrail op portalacties		▲ Geen automatische opslag van aanloggegevens toestaan	► Verbied het toezenden per mail of externe FTP-sites	▲ Zorg voor een beveiligde synchronisatie met het online dossier van de klant
	▲ Versleutelen dataverkeer				
	▲ Geen automatische opslag van aanloggegevens toestaan				
	► Protocol melding dataverlies of inbreuk				
	► Register datalekken onderhouden				
	► in SLA locatie van dataopslag regelen (no-nsa- clausulering)				
Slordig omgaan met opslagmedia door medewerkers	► Verbiedt het toezenden per mail of externe FTP-sites	► Geheimhoudingsverklaring medewerkers	▲ Beperken opslag data buiten intern netwerk	▲ Beperken opslag data buiten intern netwerk	▲ Beperken opslag data buiten intern netwerk
	► Richt een beveiligde intern beheerde FTP-site in voor grote databestanden	► Nonconcurrentiebeding medewerkers			
		► Reglement laptops, telefoons en tablets			
		► Protocol melding dataverlies of inbreuk			
		▲ Beperken opslag data buiten intern netwerk			
Vertrouwelijke klantinformatie delen met derden	▲ ► SLA met aansprakelijkheidsbeperking	► Geheimhoudingsverklaring medewerkers	▲ Beperken opslag data buiten intern netwerk	▲ Beperken opslag data buiten intern netwerk	▲ Beperken opslag data buiten intern netwerk
	► Aansprakelijkheidsverzekering controleren op clausule privacyschending	► Nonconcurrentiebeding medewerkers	► Aansprakelijkheidsverzekering controleren op clausule privacyschending	► Aansprakelijkheidsverzekering controleren op clausule privacyschending	► Aansprakelijkheidsverzekering controleren op clausule privacyschending
	► Disclaimer berichtenverkeer	► Reglement laptops, telefoons en tablets	► Disclaimer berichtenverkeer	► Disclaimer berichtenverkeer	
		► Protocol melding dataverlies of inbreuk			
		▲ Beperken opslag data buiten intern netwerk			
		► Aansprakelijkheidsverzekering controleren op clausule privacyschending			
		▲ SLA-afpraak met cloudleverancier over toegang tot data door derden			
Onvrijwillig vertrek van medewerkers	▲ Procedure afsluiten toegang medewerker	▲ Procedure afsluiten toegang medewerker	▲ Procedure afsluiten toegang medewerker	▲ Procedure afsluiten toegang medewerker	▲ Procedure afsluiten toegang medewerker
	► Protocol inname tokens	► Protocol inname hardware inclusief token	► Protocol inname tokens	► Protocol inname tokens	► Protocol inname tokens
	▲ Monitoring en logging ongeautoriseerde toegangspogingen	▲ Monitoring en logging ongeautoriseerde toegangspogingen	▲ Monitoring en logging ongeautoriseerde toegangspogingen	▲ Monitoring en logging ongeautoriseerde toegangspogingen	▲ Monitoring en logging ongeautoriseerde toegangspogingen
Vertrek van een klant	► Protocol inzagerecht portalomgeving	► Protocol afscheid nemen van de klant	▲ Procedure afhandelen lopende goedkeuringsprocedures	▲ Procedure afhandelen lopende terugmeldingen	► Protocol inzagerecht gewezen klanten
	▲ Procedure wijzigen rechten klant	▲ Procedure wijzigen rechten klantomgeving	▲ Afsluiten interne uploadmogelijkheden	▲ Afsluiten interne uploadmogelijkheden	▲ Wijzigen rechten klant en medewerkers
	▲ Afsluiten berichtenverkeer	▲ Afsluiten urenverwerking voor boekingen	▲ Wijzigen medewerkerrechten	▲ Wijzigen rechten klant en medewerkers	▲ Afsluiten dossier voor verdere wijzigingen
	► Protocol inname klanttoken	▲ Wijzigen cloudtoegang voor medewerkers op klantomgeving			
	► Communicatie met de klant over wijzigingen	► Communicatie met de klant over wijzigingen			

▲ Domein van IT-beheer
► Domein van compliance officer

“De kennisgeving aan de betrokkene is niet vereist indien de verantwoordelijke gepaste technische beschermingsmaatregelen heeft genomen waardoor de persoonsgegevens die het betreft versleuteld zijn of anderszins onbegrijpelijk zijn gemaakt voor eenieder die geen recht heeft op kennisname van de gegevens.”

Ons advies is om – in geval van inbreuk – altijd de weg van de open communicatie te zoeken en uit te leggen wat er precies is gebeurd en wat de gevolgen zijn voor wie. Communiceer dus, ook als er versleutelde gegevens zijn meegenomen, want elke versleuteling is met geduld en rekenkracht uiteindelijk te kraken. U kunt zich achteraf overigens niet beroepen op het gegeven dat een incident niet zichtbaar was.

U heeft dus een actieve detectie en opsporingsplicht als informatieverwerker.

Ten slotte

Wie is er nu verantwoordelijk voor privacy als proces? Wat ons betreft is het de verantwoordelijkheid van de leiding van het kantoor om een innige samenwerking tussen compliance en IT-beheer tot stand te brengen

om dit proces optimaal in te richten en de risico’s voor uw kantoor tot een minimum te beperken. Zo voldoet u straks optimaal aan de nieuwe eisen en beperkt u de risico’s voor uw kantoor. Voor vragen over dit onderwerp kunt u terecht bij de auteurs.

Henk Mentink RA en Jack van Crooij MSc zijn adviseur bij Full•Finance Consultants.

Dga-pensioen in eigen beheer 'nieuwe stijl'

Ex-staatssecretaris Weekers heeft 6 december jl. zijn 'eerste ei' gelegd over de toekomst van pensioen in eigen beheer voor de dga. In een brief van dertien kantjes schetst hij de problemen en komt tot slot met een winstafhankelijke pensioenreserve. De vraag is of dit het ei van Columbus is.

THEO GOMMER

De problematiek van pensioen in eigen beheer is inmiddels bekend. Fiscaal moet met een minimale rekenrente van 4 procent worden gerekend, mag geen rekening worden gehouden met leeftijdsterugstellingen, indexatie en een direct ingaande nabestaandenpensioen. Als de pensioenaanspraken worden overgedragen naar een andere bv, blijft de overdragende vennootschap zitten met een actiefpost. Bij een echtscheiding kan de ex-partner afdwingen het te verevenen pensioen direct af te storten tegen commerciële waarden. Omdat de commerciële waarde aanzienlijk hoger is dan de fiscale, wordt de ondernemer ook nog eens geblokkeerd om dividend uit te keren, terwijl dat in 2014 kan tegen 'maar' 22 procent.

Keuzes

De nieuwe staatssecretaris Wiebes heeft een aantal keuzemogelijkheden. Of hij laat de fiscale voorziening de commerciële waarde volgen, maar dat kost op termijn 10 miljard euro. Of hij gaat voor afstempeling van de opgebouwde rechten – commercieel volgt dan fiscaal – maar dan moet nog steeds een oplossing voor de toekomstige opbouw worden gerealiseerd.

Ook de beschikbare premie-oplossing schiet hij af, omdat het (te) moeilijk zou zijn om rendement juist toe te rekenen en er ontstaat – mede daardoor – toch weer verschil tussen de balanswaardering en de activa. En, zo stelt hij, moeten er dan speciale dga-staffels komen gezien de beperkingen van artikel 10c Uitvoeringsbesluit LB.

En passant stelt hij ook nog dat een pensioenstichting niet gewenst is (alsof die er nog zijn!).

Oplossing

Omdat Weekers – en ik neem aan zijn opvolger – wél een faciliteit wil behouden, zodat pensioengelden in de eigen bv aangewend kunnen worden, komt hij met een winstafhankelijke pensioenreserve. Deze kan dan op de pensioeningangsdatum – of eerder – worden gebruikt voor de aankoop van een lijfrente bij een verzekeraar of bank. Zo niet, dan valt de reserve vrij in de winst én wordt er revisierente in rekening gebracht.

Kritiek

Mijn primaire kritiek is dat de FOR voor ib-ondernemers een 'onding' is – dat weet iedereen, vooral ook ambtenaren – en er doodleuk een nieuw soort FOR wordt voorgesteld.

Vervolgens wordt geen rekening gehouden met de civiel-juridische kant (harde aanspraak beloftes in pensioenovereenkomsten) en zeker niet met de belangen van de ex-partners.

Ook worden de gevolgen voor de partner in het algemeen miskend. Deze heeft namelijk bij de pensioenreserve geen 'pensioen' en krijgt bij echtscheiding niets. Als het niet lukt de problemen voor de opgebouwde pensioenrechten te tackelen – en dat kan alleen door afstempeling, hetgeen civiel-juridisch niet kan – ontstaan twee regimes naast elkaar.

Verder rest de vraag 'wat als er voldoende winst is maar een hoog gebruikelijk loon vereist is (afroommethode) en dus geen 'netto' winst overblijft? Dan dus geen pensioenreserve. De dga moet dan of zijn pensioen verzekeren – hij heeft immers een hoog loon

en kan 100 procent van de pensioenpremie zelf betalen – of lijfrentepremie betalen. Deze pensioen- en/of lijfrenteopbouw gaat dan wel ten koste van de mogelijkheid van de pensioenreserve.

En tot slot weet men blijkbaar niet dat alle dga's – en zeker hun adviseurs – inmiddels echt wel op de hoogte zijn van de 'gevaaren' van eigen beheer en daar terdege rekening mee houden. De dga's die de problematiek van eigen beheer niet willen, bouwen of geen pensioen op of gaan het verzekeren (en dat kan wél middels een beschikbare premieregeling).

Conclusie

Weekers hoopte dit jaar nog een oplossing te hebben voor de discrepantie tussen de fiscale en commerciële reserve. Nu ook de RJ inmiddels heeft aangegeven dat het pensioen op de balans van de bv van de dga op de reële waarde gesteld moet worden, zal het nog een hele

toer worden om de opgebouwde rechten 'anders te doen waarden'. Ik voorzie dat het – vooral civiel-juridisch gezien – niet zal lukken om 'af te komen' van de opgebouwde rechten. Nu dat toch niet lukt, is het de vraag of er voor de toekomst een 'pensioenreserve' gecreëerd moet worden. En is de vraag of met de overgangsmaatregelen en de twee regimes naast elkaar het nieuwe 'vehikel' minder complex is of een gedrocht blijkt te zijn!

Mr. Theo Gommer MPLA is partner bij Akkermans & Partners Legal & Advice. Tevens is hij directeur van het Wetenschappelijk Bureau van de Akkermans & Partners Groep. Verder is hij partner bij Gommer & Partners Pensioen Advocaten en voorzitter van de Nederlandse Orde van PensioenDeskundigen (NOPD). Hij schrijft de rubriek pensioenen samen met mr. Peter ter Beest MPLA. Akkermans & Partners is dé exclusieve pensioenpartner van Novak.

UW KLANT BLIJFT UW KLANT

(ook als wij het fiscaal advies verzorgen)

SCAB Accountants & Adviseurs heeft specialisten voor elk fiscaal advies. Of het nu gaat om bedrijfsoverdracht, herstructurering of estate-planning. Steeds meer accountantskantoren besteden het fiscaal advies voor hun klanten bij ons uit. U binnenkort ook?

Bel (013) 583 66 59 of mail bhendriks@scabadvies.nl

www.scabadvies.nl

Besluiten

In deze rubriek besteden wij aandacht aan enkele besluiten die voor u van belang kunnen zijn.

FELIX PEPPELENBOSCH

Invoering IBAN geen probleem voor lijfrente-premieaftrek 2013

In 2014 gaat het Nederlandse betalingssysteem over op SEPA. Dit betalingssysteem vereist dat banken de huidige bankrekeningnummers omzetten in IBAN-nummers. Deze omzetting leidde eind 2013 tot vertraging van premie-incasso's. Hierdoor werden premies voor lijfrente- en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen pas in 2014 afgeschreven.

De vertraagde uitvoering van de premie-incasso's kan vervelende fiscale consequenties hebben voor de aftrek van premies voor lijfrente- en arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. Want als de overschrijvingen pas in 2014 plaatsvinden, mogen de premies van deze verzekeringen volgens de Wet inkomstenbelasting 2001 niet meer in 2013 worden afgetrokken. Ook bij de bepaling van de rendementsgrondslag in box 3 wordt nog geen

rekening gehouden met de betaling van deze premies.

De nadelige fiscale gevolgen van het te laat afschrijven draait de minister van Financiën terug in een Beleidsbesluit. De minister keurt in het besluit goed dat premies die door een vertraagde incasso pas zijn betaald in 2014, voor de inkomstenbelasting toch in 2013 in aftrek mogen worden gebracht. Hierbij geldt wel de voorwaarde dat de belastingplichtige deze premie niet nogmaals in 2014 in aftrek brengt.

De belastingplichtige zal bij de aangifte inkomstenbelasting wel zelf attent moeten zijn op een correctie van de rendementsgrondslag in box 3. Immers, de banken zullen een ander bedrag resigneren aan de belastingdienst en op het jaaroverzicht zetten.

Commentaar

De invoering van IBAN-nummers veroorzaakt problemen. Hoewel de invoering is verschoven van 1 februari 2014 naar 1 augustus 2014, veroorzaakte het vertragingen van betalingen – waaronder lijfrentepremies – die eind 2013 moesten plaatsvinden. Iets waar de betaler niets aan kan doen, maar dat wel gevolgen heeft voor bijvoorbeeld de premie-aftrek. Met dit besluit wordt de onzekerheid voor de lijfrentepremieaftrek weggenomen. *Bron: Besluit van 3 februari 2014, nr. BLKB2014/195M.*

Wijziging voor het aanpassen van de voorlopige aanslag

Wanneer een voorlopige aanslag mogelijk onjuist is, kan de inspecteur vanaf 28 januari 2014 afzien van het aanpassen van de voorlopige aanslag. Voorwaarde is wel dat de mogelijke onjuistheid het gevolg is van een recente wijziging in de wet- en regelgeving die niet

(tijdig), juist of volledig in de automatisering is verwerkt én dat de mogelijke onjuistheid niet substantieel is. De aanpassing van de voorlopige aanslag vindt dan uiterlijk plaats bij het vaststellen van de definitieve aanslag.

De voorlopige aanslag is een schatting en komt vrijwel nooit exact overeen met de definitieve aanslag. Om doelmatigheidsredenen zal de inspecteur daarom niet tegemoet komen aan een verzoek om herziening van de voorlopige aanslag als dat slechts tot een geringe aanpassing leidt.

Bron: Besluit van 23 januari 2014, nr. DB2014/67

Duidelijke regels over samenwonen en AOW-uitkering vanaf 1 februari

Ouderen met een AOW-uitkering die samenleven maar ieder een eigen (huur)huis hebben, worden vanaf 1 februari 2014 gezien als niet-samenwonend. Hierdoor ontvangen zij een hogere AOW-uitkering.

De wijziging zorgt er voor dat de richtlijnen voor AOW'ers die intensief met elkaar optrekken duidelijker worden. Het wetsvoorstel waarin dit wordt geregeld ligt thans bij de Tweede Kamer.

Staatssecretaris Klijnsma (SZW) vindt het van groot belang dat er nu duidelijke regels zijn. "Ook alleenstaande ouderen die vaak elkaars gezelschap opzoeken,

bijvoorbeeld als mantelzorger of om de eenzaamheid te doorbreken, houden, als ze gewoon een eigen woning behouden, de hogere individuele AOW-uitkering". Zo krijgen ongehuwde AOW'ers die ieder een eigen (huur)woning hebben en daarvoor kosten maken, voortaan een AOW-uitkering van 70 procent van het minimumloon en vallen ze dus niet terug naar 50 procent. Dat kan per maand enkele honderden euro's schelen. De verwachting is dat uiteindelijk zesduizend mensen hiervoor in aanmerking komen.

De huidige regels zijn complex voor AOW'ers en de controle door de SVB is arbeidsintensief.

Het nu voorliggende wetsvoorstel zorgt ervoor dat de regels eenvoudiger worden en er meer duidelijkheid komt voor de AOW'ers. De verwachting is dat het wetsvoorstel op 1 mei 2014 in werking kan treden. Vooruitlopend hierop heeft de staatssecretaris de SVB verzocht om al vanaf 1 februari aanstaande te anticiperen op deze maatregel. Dit houdt in dat de SVB deze maatregel in de volle breedte en voor iedereen die daarvoor in aanmerking komt toepast, voorafgaand aan de periode waarop de wet formeel in werking is getreden.

Bron: Kamerstuk 33 853

Felix Peppelenbosch is mede-eigenaar van FiscaNet. FiscaNet verzorgt dagelijks fiscale nieuwsvoorziening.

Novak Journaal

Niet het nieuws van alledag,
maar **elke dag het nieuws**

- Elke dag het Fiscale nieuws, speciaal voor u geselecteerd
- Dagelijkse fiscale kennistest
- CAOnet • Alle CAO's
• Dagelijks bijgewerkt
• Wekelijkse nieuwsbrief, maandelijks loonmutaties
- Handboek loonbelasting met verwijzingen naar rechtspraak, besluiten, wetten
- Rekenmodellen • Auto van de zaak / privé
• Hypotheek aflossen of niet etc.

Download onze app
in de App Store

t. 020 6272175
redactie@fiscanet.nl

www.fiscanet.nl

DE WERELD VAN DE ACCOUNTANT VERANDERT.

UW SUCCES NIET

Het accountancyvak wordt steeds veelzijdiger. Minder cijferleverancier, vaker scenarioschrijver. Steeds vaker wordt u een adviseur en sparringpartner van de ondernemer. Samen met UNIT4 Accountancy, marktleider op het gebied van accountancysoftware, groeit u moeiteloos door naar een adviserend professional. Bijvoorbeeld door het optimaliseren van uw werkproces en het online samenwerken met uw cliënten. En natuurlijk met geïntegreerde applicaties, waarmee u tijd en kosten bespaart. Kijk op www.unit4.nl/accountancy. Want de wereld van de accountant verandert, maar uw succes niet.

**UNIT4. SOFTWARE
VOORUITGEDACHT**

UNIT4
BUSINESS SOFTWARE